

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 421/2020 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att förhindra skördeskador som orsakas av vitkindade gäss

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 421/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Seppo Eskelinen /sd:

Vilka åtgärder ämnar regeringen vidta för att hitta effektiva metoder för att förhindra skördeskador som orsakas av vitkindade gäss och trygga odlarnas utkomst?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Antalet vitkindade gäss som flyttar via Finland har ökat kraftigt efter millennieskiftet. För närvarande är antalet 1,4 miljoner fåglar och väntas fortsätta stiga. Enbart i Nederländerna och Danmark övervintrar totalt över en miljon fåglar. Då beståndet vuxit har även skadorna på jordbruket ökat i hela området där arten finns. I våras orsakade en kall period att de vitkindade gässen stannade upp under flyttningen för en längre tid än normalt i Östra Finland, vilket ledde till exceptionellt stora skador på jordbruket.

Finland samarbetar med övriga länder på fåglarnas flyttväg och med EU-kommissionen för att hitta lösningar på problemen som orsakas av både vitkindade gäss och en del andra gäss som ökar i antal. Uppenbart är att en enskild metod inte är tillräcklig för att lösa problemen, utan för att minska skadorna behövs en bred uppsättning olika metoder som kan användas enligt lokala situationer och omständigheter inom ramen för fågeldirektivet.

Hos oss har vi arbetat för att hindra uppkomsten av skador med olika metoder för att fördriva fåglar från odlingsmarkerna. Jordbrukare har även om möjligt anpassat sig till situationen bland annat genom att byta grödor, och synnerhet genom att avstå från höstsäd. Naturresursinstitutet studerar för närvarande effekten av olika fördrivningsmetoder, men utifrån tidigare erfarenheter vänjer sig fåglarna vid skrämsemetoder eller återvänder till platsen då den aktiva störningen avslutats. Med dessa metoder har alltså ingen tillfredsställande lösning hittats på problemen. Därför har NTM-centralen i Egentliga Finland nu beviljat undantag i enlighet med naturvårdslagen även för att döda fåglar under höstflyttningen.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 421/2020 rd

Även då fördrivningen av fåglar lyckas flyttar det ofta bara problemet någon annanstans, om det till exempel inte finns någon fågelåker, där fåglarna kan vila och äta utan att orsaka skada. Tyvärr har den totala effekten för miljöavtalet om fågelåkrar för tranor, gäss och svanar i Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020 bedömts som liten särskilt därför att de inte anlagts på de viktigaste samlings- och rastplatserna under migrationen för arter som orsakar skördeskador.

Med tanke på nästa GJP-period bör anläggande av fågelåkrar utvecklas så att odlaren kan välja en åtgärd för vitkindade gäss. Dessutom är det viktigt att fågelåkrarna anläggs i områden där de är till nytta. För att fungera ska åkrarna anläggas på ett planmässigt sätt och de ska ha lika lockande mat för fåglarna som odlingar på annat håll. Dessutom ska de vitkindade gässen aktivt fördrivas från andra ställen för att fågelåkrarna ska fungera och fåglarna ska söka sig till fågelåkrarna och hålla sig där.

Hur den handlingsfrihet som finns i fågeldirektivet kan nyttjas i den nationella lagstiftningen ska ses över för att vi på bästa sätt ska kunna ingripa i ett problem som uppenbarligen kommer att öka i framtiden. Miljöministeriet är berett att diskutera om det vore ändamålsenligt att ändra vår lagstiftning i fråga om de vitkindade gässen i samma riktning som exempelvis i Sverige och Estland, varvid så kallad skyddsjakt kan bli en möjlig metod. Ändringen skulle innebära att de vitkindade gässen överförs till jaktlagen. Då skulle skador som orsakas särskilt av de vitkindade gäss som häckar i Norra Ryssland och rastar i Östra Finland kunna förhindras mer flexibelt och effektivt än för närvarande i enlighet med årligen varierande förhållanden och flyttningens framskridande förutsatt att även övriga skadeförebyggande metoder samtidigt används aktivt.

Helsingfors 10.6.2020

Miljö- och klimatminister Krista Mikkonen